

# ČÁST TŘETÍ

## ZRUŠENÍ A ZÁNİK VEŘEJNÉ VÝZKUMNÉ INSTITUCE

### § 10

#### Zrušení veřejné výzkumné instituce

(1) Zániku veřejné výzkumné instituce předchází její zrušení bez likvidace nebo s likvidací.

(2) Veřejná výzkumná instituce se zrušuje

- a) rozhodnutím zřizovatele o zrušení veřejné výzkumné instituce s likvidací,
- b) rozhodnutím zřizovatele o sloučení, o splynutí<sup>11)</sup> nebo o rozdělení, popřípadě smlouvou o sloučení, o splynutí nebo o rozdělení uzavřenou mezi zřizovateli,
- c) uplynutím doby, na kterou byla veřejná výzkumná instituce zřízena,
- d) dosažením účelu, pro který byla veřejná výzkumná instituce zřízena,
- e) zamítnutím insolvenčního návrhu pro nedostatek majetku veřejné výzkumné instituce nebo zrušením konkursu po splnění rozvrhového usnesení nebo zrušením konkursu z důvodu, že majetek veřejné výzkumné instituce je zcela nepostačující, nebo
- f) rozhodnutím soudu.

(3) Veřejná výzkumná instituce se zrušuje v případech uvedených v odstavci 2 písm. a) a b) dnem stanoveným v rozhodnutí; v případě zrušení podle odstavce 2 písm. f) dnem stanoveným v rozhodnutí soudu, nejdříve však dnem nabytí právní moci rozhodnutí.

#### K odst. 1

**[Zrušení instituce]** Jak bylo zmíněno u § 3, § 4 a § 14, pravidla pro vznik a zánik instituce jsou dvoukroková s tím, že zápis vzniku a zániku instituce do rejstříku jsou konstitutivní. V případě zrušení instituce se dále odlišuje zrušení bez právního nástupce (s likvidací) a s právním nástupcem [bez likvidace, tedy s úplným převzetím jmění právním nástupcem, nebo zvláštním postupem podle § 10 odst. 2 písm. e) komentovaného zákona, resp. § 173 odst. 2 obč. zák.]. Právní regulace zrušení instituce podle zákona je pouhým doplněním obecných pravidel občanského zákoníku podle § 168 až 184, resp. § 187 až 209 obč. zák. (srov. komentář k odstavci 2 a § 11 až 13).

#### K odst. 2

**[Neplatnost instituce]** Nad rámec možných důvodů zrušení podle § 10 odst. 2, resp. § 11 až 13 je nutné si uvědomit, že zákon nevyloučil aplikaci § 129 až 131 obč. zák., tedy i instituce může být po marném uplynutí lhůty poskytnuté k nápravě prohlášena soudem za neplatnou (s následnou likvidací), pokud:

- a) zřizovatelská listina chybí,
- b) zřizovatelská listina nemá náležitost nezbytnou pro právní existenci právnické osoby,
- c) právní jednání zřizovatele odporuje § 145 obč. zák. (nedovolený účel).

**[Důvody zrušení instituce]** Základní důvody pro zrušení instituce stanoví zákon duplicitně k § 171 obč. zák. (a dále pak k § 172 obč. zák.), nicméně výčet zde v zákoně obsažený není úplný a zákon může stanovit i další důvody zrušení instituce.

**[Rozhodnutím zřizovatele o zrušení veřejné výzkumné instituce s likvidací]** Je součástí autonomie vůle, že ten, kdo instituci zřídil, ji může také zrušit a samozřejmě si pro tyto případy může dát do zřizovací listiny rovněž další pravidla jdoucí na rámec zákona nebo pravidla, která se odchýlí od dispositivních pravidel zákona a občanského zákoníku (v detailu srov. komentář k § 12).

**[Rozhodnutím zřizovatele o sloučení, o splynutí nebo o rozdělení, popřípadě smlouvo- u o sloučení, o splynutí nebo o rozdělení uzavřenou mezi zřizovateli]** Stejně jako náleží do autonomie vůle zřizovatele rozhodnutí podle písmene a), tedy o zrušení s likvidací, může zřizovatel rozhodnout také o přeměně instituce. Odkaz v poznámce pod čarou je obsoletní, dnes jsou obecná pravidla obsažena v § 174 a násl. obč. zák., a proto je třeba využívat je (aplikací § 3029 odst. 1 obč. zák.). Navíc byla tato poznámka pod čarou nepřesná, resp. neúplná a chybně umístěna – odkazovala pouze na pravidlo o fúzí (§ 69a zák. č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku), ač měla odkazovat i na pravidlo o rozdělení (§ 69c zák. č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku). Ale protože poznámka pod čarou nemá normativní význam a dnes je navíc obecná úprava obsažena v občanském zákoníku, je tato chyba bezvýznamná. Přeměna je možná „uvnitř jednoho zřizovatele“ nebo „mezi více zřizovateli“, proto zákon odlišuje rozhodnutí o přeměně nebo smlouvu o přeměně – srov. komentář k § 11.

**[Uplynutím doby, na kterou byla veřejná výzkumná instituce zřízena]** Doba existence instituce může být podle zřizovací listiny určitá nebo neurčitá; není-li stanoveno nic, nebo je-li to sporné, použije se § 124 obč. zák. a instituce je zřízena na dobu neurčitou. Uplynutím doby dochází ke zrušení a nastupuje likvidace podle § 12.

**[Dosažením účelu, pro který byla veřejná výzkumná instituce zřízena]** Účel a navazující hlavní činnost jsou klíčovými prvky právní osobnosti a podstaty instituce. Ač je to zpravidla nezvyklé, může být zvolený účel naplněn, což povede ke zrušení instituce a aktivaci likvidace podle § 12. Samotná skutečnost „dosažení účelu“ může být vágní, a je proto vhodné, aby tomu byla věnována pozornost při formulaci účelu ve zřizovací listině. Je rovněž možné, aby předpokladem dosažení účelu bylo odpovídající prohlášení orgánů instituce nebo jejího zřizovatele.

**[Zamítnutím insolvenčního návrhu pro nedostatek majetku veřejné výzkumné instituce nebo zrušením konkursu po splnění rozvrhového usnesení nebo zrušením konkursu z důvodu, že majetek veřejné výzkumné instituce je zcela nepostačující]** První z variant byla bez náhrady zrušena a insolvenční zákon ji již neupravuje [srov. komentář k § 6 odst. 3 písm. q)]. Druhá z variant možná je, je duplicitní k § 173 odst. 2 obč. zák. a podle stejného pravidla následuje výmaz instituce z rejstříku, nikoliv likvidace (jde o zvláštní případ zrušení instituce bez likvidace, ač zde není právní nástupce). Ke zrušení konkursu pro zjevnou nedostatečnost majetku srov. § 308 odst. 1 písm. d) insolvenčního zákona, ke zrušení konkursu po splnění rozvrhu srov. § 308 odst. 1 písm. c) insolvenčního zákona. Insolvenční zákon předpokládá, že než soud rozhodne o zrušení konkursu, bude mu doložena zpráva insolvenčního správce.

**[Rozhodnutím soudu]** Tento případ odkazuje nejen na § 9 odst. 2 nebo § 13 (srov. tamní komentáře), ale také např. na § 129 obč. zák. (viz úvod komentáře k § 10 odst. 2).

### K odst. 3

**[Okamžik zrušení]** Ustanovení odstavce 3 vcelku nadbytečně stanoví, že zrušení instituce z vůle zřizovatele se váže na existenci jeho právního jednání a den, který sám zřizovatel jako den zrušení (nebo účinky rozhodnutí o zrušení) určí. Obdobně pak, jde-li

o zrušení rozhodnutím soudu, váží se účinky zrušení na právní moc rozhodnutí nebo na pozdější den, rozhodl-li tak soud.

Ostatní případy zrušení váží na událost a další jednání nebo rozhodnutí se nevyžaduje, ledaže je ve řízovací listině určeno jinak (např. při „dosažení účelu“).

### Judikatura:

#### Odst. 1

■ Zákon umožňuje změnit (revokovat) rozhodnutí o zrušení právnické osoby s likvidací toliko v případě, kdy takové rozhodnutí přijali její členové nebo její příslušný orgán, tj. pouze u tzv. dobrovolného zrušení právnické osoby s likvidací. Nestanoví-li zvláštní zákon jinak, změna (zrušení) rozhodnutí soudu o zrušení právnické osoby s likvidací je možná pouze na základě řádných či mimořádných opravných prostředků. **(usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2018, sp. zn. 27 Cdo 1135/2017, č. 36/2019 Sb. NS, PrRo 12/2018)**

#### Odst. 2

■ Zjištěnou a neuspokojenou pohledávku lze poté, co byl konkurs zrušen po splnění rozvrhového usnesení, vymáhat na základě seznamu přihlášených pohledávek i tehdy, jestliže nejde o pohledávku pravomocně přiznanou v soudním nebo rozhodčím řízení. **(usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 2. 2015, sp. zn. 30 Cdo 2156/2013, č. 2/2016 Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek NS)**

■ Zamítnutí insolvenčního návrhu pro nedostatek majetku je zvláštním způsobem rozhodnutí o insolvenčním návrhu. Předpokladem jeho vydání je však osvědčení dlužníkovu úpadku. Zamítnutí insolvenčního návrhu pro nedostatek majetku je možné, jen jde-li o insolvenční návrh, který jménem dlužníka – obchodní společnosti, zrušeného rozhodnutím soudu, podal soudem jmenovaný likvidátor, a to za současného naplnění předpokladu, že šlo o likvidátora jmenovaného soudem ze seznamu insolvenčních správců. Likvidátorem by tak měla být osoba na dlužníku – obchodní společnosti nezávislá, která zároveň splňuje podmínky pro ustanovení do funkce insolvenčního správce. Vydání rozhodnutí o zamítnutí insolvenčního návrhu dlužníka pro nedostatek majetku je krom dalšího podmíněno i tím, že likvidátor prověřil majetkové poměry dlužníka i možnost uplatnit v insolvenčním řízení neplatnost nebo neúčinnost právních úkonů dlužníka. Věřitelé mohou uplatnit tvrzení o majetku dlužníka z neúčinných právních úkonů i po rozhodnutí o zamítnutí insolvenčního návrhu pro nedostatek majetku; odvolací soud je povinen zvažovat i k údajům, které věřitelé v tomto směru uplatní (až) v odvolání proti rozhodnutí o zamítnutí insolvenčního návrhu pro nedostatek majetku. Z ustanovení § 144 InsZ nevyplývá, že by ve výzvě věřitelům měla být stanovena propadná lhůta, po jejímž uplynutí by věřitelé ztratili možnost účinně uplatňovat nové skutečnosti o majetkových poměrech dlužníka. Skutečnost, že po právní moci usnesení, jímž odvolací soud potvrdil usnesení insolvenčního soudu o zamítnutí insolvenčního návrhu pro nedostatek majetku, byl dlužník na základě tohoto usnesení vymazán z obchodního rejstříku, nebrání věcnému projednání dovolání proti takovému usnesení odvolacího soudu. **(usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2012, sp. zn. 29 NSČR 48/2011, č. 18/2012 Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek NS)**

■ Rozhodnutí soudu o zrušení právnické osoby má konstitutivní účinky. Právnická osoba je zrušena dnem právní moci rozhodnutí soudu o jejím zrušení, případně k pozdějšímu soudem určenému dni. Proto se musí v každém okamžiku řízení zkoumat existence důvodu zrušení právnické osoby, a to zda je naplněna skutková podstata existující ke dni rozhodování soudu, včetně soudu odvolacího. V daném případě ke dni rozhodování odvolacího soudu již skutková podstata dříve uvedená v § 238 odst. 4 DR neexistuje, neboť novelizované ustanovení § 238 DR (ve znění platném a účinném od 1. 7. 2017) ji již neobsahuje. Z navrhovaného důvodu tedy právnickou osobu už zrušit nelze. **(usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 10. 2017, sp. zn. 7 Cmo 447/2016, OR 4/2018)**

■ Řízení o zrušení právnické osoby včetně obchodní korporace s likvidací a o jmenování likvidátora je věcí týkající se statusu právnické osoby (tzv. statusové věci). Vykonatelné je usnesení soudu ve věci samé ve statusových věcech právnických osob [řízení dle § 85 písm. a) ZŘS] až právní moci usnesení ve věci samé. Výrok pravomocného usnesení, kterým bylo rozhodnuto o statusové věci

právnícké osoby, je závazný pro každého. To platí i pro rozhodnutí soudu o zrušení právnické osoby s likvidací a o jmenování likvidátora. (**usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 11. 2016, sp. zn. 7 Cmo 487/2016, PrRo 7/2017**)

#### **Související ustanovení:**

§ 3 – zřízení veřejné výzkumné instituce, § 4 – vznik veřejné výzkumné instituce, § 9 odst. 2 – kontrola údajů v rejstříku veřejných výzkumných institucí, § 10 odst. 2 písm. a) – rozhodnutí zřizovatele o zrušení veřejné výzkumné instituce s likvidací, § 11 – zrušení veřejné výzkumné instituce bez likvidace, § 12 – kompetence zřizovatele zrušit veřejnou výzkumnou instituci, § 13 – rozhodnutí soudu o návrhu na zrušení veřejné výzkumné instituce, § 14 – okamžik zániku veřejné výzkumné instituce

#### **Související předpisy:**

§ 129 až 131, § 168 až 184, § 187 až 209 obč. zák., – § 308 odst. 1 písm. c) a d) insolvenčního zákona

#### **Literatura:**

ADAMÍK, P., PILÁTOVÁ, J., RICHTER, J., TARANDA, P. *Likvidace obchodních společností*. Praha: ANAG, 2010.

FENYK, J., SMEJKAL, L., BÍLÁ, I. *Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. Komentář*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018.

GÜRLICH, R. *Zrušení obchodní korporace. Novinky z rekodifikace*. Advokátní kancelář GÜRLICH & Co. 2014, č. 8, s. 1.

JELÍNEK, J. *Trestní odpovědnost právnických osob*. Praha: Linde, 2007.

JELÍNEK, J., HERCZEG, J. *Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. Komentář s judikaturou*. Praha: Leges, 2012.

PELIKÁN, V. *Likvidace podniku*. 7. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011.

ŘÍMALOVÁ, O., HOLEJŠOVSKÝ, J. *Družstva*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2004.

## § 11

### Zrušení veřejné výzkumné instituce bez likvidace

(1) Sloučením dochází k zániku jedné nebo více veřejných výzkumných institucí (dále jen „zanikající instituce“), jemuž předchází jejich zrušení bez likvidace; majetek a závazky zanikající instituce včetně práv a povinností z pracovněprávních vztahů přecházejí na jinou veřejnou výzkumnou instituci účastníci se sloučení, která nezaniká (dále jen „nástupnická instituce“).

(2) O sloučení rozhoduje zřizovatel s předchozím souhlasem nebo na návrh rady každé z veřejných výzkumných institucí, která se sloučení účastní. Rozhodnutí zřizovatele o sloučení musí obsahovat název, sídlo a identifikační číslo zanikající instituce, název, sídlo a identifikační číslo nástupnické instituce. Současně zřizovatel změní zřizovací listinu nástupnické instituce. Jsou-li slučované instituce zřízeny různými zřizovateli, nahrazuje rozhodnutí o sloučení smlouva zřizovatelů o sloučení, která musí dále určit, který ze zřizovatelů bude vykonávat práva a povinnosti zřizovatele ve vztahu k nástupnické instituci. Tento zřizovatel změní zřizovací listinu nástupnické instituce. Jsou-li slučované veřejné výzkumné instituce zřízeny Českou republikou a působnost zřizovatele vykonávají různé organizační složky státu, uzavřou tyto složky písemnou dohodu, ve které stanoví, která z nich bude vykonávat jménem České republiky práva a povinnosti zřizovatele. Tento zřizovatel vydá rozhodnutí o sloučení a současně změní zřizovací listinu nástupnické instituce.

(3) Splynutím dochází k zániku dvou nebo více veřejných výzkumných institucí, jemuž předchází jejich zrušení bez likvidace; majetek a závazky zanikajících institucí včetně práv a povinností z pracovněprávních vztahů přecházejí na nově vznikající nástupnickou instituci.

(4) O splynutí rozhoduje zřizovatel s předchozím souhlasem nebo na návrh rady každé z veřejných výzkumných institucí, která se splynutí účastní. Rozhodnutí zřizovatele o splynutí musí obsahovat název, sídlo a identifikační číslo zanikajících institucí. Současně zřizovatel vydá zřizovací listinu nástupnické instituce. Jsou-li zanikající instituce zřízeny různými zřizovateli, nahrazuje rozhodnutí o splynutí smlouva zřizovatelů o splynutí, která musí dále určit, který ze zřizovatelů bude vykonávat práva a povinnosti zřizovatele ve vztahu k nástupnické instituci. Tento zřizovatel vydá zřizovací listinu nástupnické instituce. Jsou-li zanikající veřejné výzkumné instituce zřízeny Českou republikou a působnost zřizovatele vykonávají různé organizační složky státu, uzavřou tyto složky písemnou dohodu, ve které stanoví, která z nich bude vykonávat jménem České republiky práva a povinnosti zřizovatele. Tento zřizovatel vydá rozhodnutí o splynutí a současně vydá zřizovací listinu nástupnické instituce.

(5) Rozdělením veřejná výzkumná instituce zaniká. Jejím zániku předchází zrušení bez likvidace s tím, že její majetek a závazky včetně práv a povinností z pracovněprávních vztahů přecházejí na nástupnické instituce v rozsahu uvedeném v rozhodnutí o rozdělení. Nástupnická instituce ručí za závazky, které na ni v důsledku rozdělení přešly, do výše hodnoty nabytého majetku snížené o výši závazků, které na ni v důsledku rozdělení přešly. Ze závazků, které nejsou uvedeny v rozhodnutí o rozdělení, jsou nástupnické instituce zavázány společně a nerozdílně.

(6) O rozdělení rozhoduje zřizovatel, s předchozím souhlasem nebo na návrh rady instituce. Rozhodnutí zřizovatele o rozdělení musí obsahovat název, sídlo a identifikační číslo zanikající instituce, určení, jaký majetek a jaké závazky, přecházejí na jednotlivé nástupnické instituce. Současně s rozhodnutím o rozdělení zřizovatel vydá zřizovací listinu nástupnické instituce.

(7) Právní účinky uvedené v odstavcích 2, 4 a 6 nastávají dnem provedení zápisu do rejstříku veřejných výzkumných institucí.

#### K odst. 1

[Subsidiarita obecných pravidel občanského zákoníku] Jak již bylo nastíněno v komentáři u § 10 odst. 1 a 2 písm. b), obecná pravidla pro zrušení instituce s právním nástupcem upravuje občanský zákoník v § 174 až 184 s tím, že dalším případem zrušení bez likvidace je také § 173 odst. 2 obč. zák., resp. § 10 odst. 2 písm. e) komentovaného zákona. Z tohoto důvodu se nejenže nepoužijí ustanovení zrušeného zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, ale nepoužijí se ani pravidla zákona č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev. Platí totiž, že na rozdíl od likvidace (§ 12 odst. 2) nebo pravidel pro princip publicity (§ 6 odst. 2) u přeměn není výslovný odkaz na konkrétní pravidla [poznámka pod čarou u § 10 odst. 2 písm. b) je v tomto bez právního významu], a platí tedy princip subsidiarity a použijí se obecná občanskoprávní pravidla pro přeměny, ledaže by jejich aplikace byla v rozporu se zákonem nebo s povahou instituce (§ 20 odst. 2 obč. zák.).

Současně platí, že z obecné úpravy se nepoužije vše, nejen protože zákon má zvláštní pravidla, ale také proto, že z variant obecných přeměn je pro veřejné výzkumné instituce

vyloučena změna právní formy a možné jsou tak jen fúze a rozdělení s tím, že ani rozdělení nelze realizovat ve všech možnostech, které upravuje občanský zákoník (srov. komentář k § 11 odst. 5).

Fúzovat a rozdělovat se mohou pouze instituce v rámci stejné právní formy (§ 181 obč. zák.). Přechází-li přeměnou právnické osoby její jmění na nástupnickou právnickou osobu a vyžaduje-li se podle jiného právního předpisu souhlas orgánu veřejné moci k převodu práv a povinností, vyžaduje se tento souhlas i k přeměně právnické osoby (§ 182 obč. zák.) – např. bude-li vyžadován souhlas ministerstva nebo jiného orgánu státní správy u majetku se zvláštní regulací. Fúze i rozdělení se považují za převod činnosti zaměstnavatele (§ 178 odst. 1 a § 179 odst. 1 *i. f.* obč. zák.).

**[Použitelnost regulace nadací]** Jak uvádíme v komentáři u § 2, veřejnou výzkumnou instituci považujeme za veřejný ústav, na který se obecná pravidla občanského zákoníku pro právnické osoby použijí aplikací § 20 odst. 2 obč. zák. Současně u § 2 dodáváme, že veřejný ústav není totéž co soukromoprávní ústav podle § 402 obč. zák., což však nevylučuje použitelnost jeho regulace na bázi širší subsidiarity nebo analogie (kterou preferujeme). Protože úprava přeměn institucí je velmi fragmentární a mnoho otázek neřeší, nabízí se využitelnost § 418 obč. zák., který u soukromého ústavu odkazuje na obdobné užití pravidel pro nadaci. Máme tak za to, že při procesu přeměny jsou dostatečné důvody pro analogickou aplikaci pravidel občanského zákoníku o přeměnách nadací, a to § 384 (informační povinnost) a § 387 (zveřejnění oznámení o fúzi sloučením veřejnosti a ochrana věřitelů). Smysl a účel těchto pravidel není v rozporu s podstatou instituce, a tedy zde není ani případný rozpor s § 20 odst. 2 obč. zák.

**[Fúze sloučením]** Zákon dnes navazuje na § 178 obč. zák. (opakuje ho), když vedle fúze splynutím podle § 11 odst. 3 a 4 zákona reguluje fúzi sloučením – tedy fúzi, kdy dochází k zániku jedné nebo více institucí a jejich práva přecházejí na existující a na přeměně zúčastněnou nástupnickou instituci. Z textu je zřejmé, že k tomuto procesu může dojít jak v rámci institucí zřízených jedním zřizovatelem, tak v rámci institucí zřízených více zřizovateli. Při sloučení nevzniká nová instituce coby právní nástupce, ale právním nástupcem se stává jiná již existující instituce (jinak splynutí). Protože se jedná o univerzální sukcesí, veškerá práva a povinnosti zanikajících institucí přechází na právního nástupce a textace odstavce 1 je v tomto nadbytečná. Rozhodnutí o fúzi sloučením předpokládá rozhodnutí o zrušení instituce bez právního nástupce, nicméně všechny tyto kroky mohou být obsaženy v jednom rozhodnutí zřizovatele, resp. zřizovatelů, tedy např. i ve smlouvě o fúzi sloučením.

Ač zákon normuje o „sloučení“, ve skutečnosti se jedná o „fúzi sloučením“, a tedy i rozhodnutí zřizovatele je rozhodnutím o fúzi sloučením.

## K odst. 2

**[Vliv rady instituce na rozhodnutí o fúzi sloučením]** Kompetence rozhodnout o přeměně náleží jen do rukou zřizovatele, což je dáno podstatou instituce coby veřejného ústavu. Zákon přesto obsahuje pravidlo, že k tomuto rozhodnutí potřebuje zřizovatel předchozí souhlas nebo návrh rady instituce (institucí), což působí trochu překvapivě, protože se zřizovatel zákonem omezuje jednáním vnitřních orgánů toho, koho zřídil. Obdobné pravidlo však platí rovněž pro zrušení instituce s likvidací. Máme za to, že toto pravidlo nelze vyloučit a je projevem určité personální složky, která běžný ústav odlišuje např. od nadačního fondu, což vidíme také např. ve volbě členů rady výzkumnými pracovníky – do

fundačního základu instituce se tak vkládá demokratický prvek volby. Máme proto za to, že bez souhlasu či návrhu rady k přeměně nedojde a zřizovatel není oprávněn o ní rozhodnout.

Zřizovatel, který rozhodl o přeměně, může rozhodnutí změnit, dokud se přeměna nestane účinnou (§ 175 odst. 1 obč. zák. ve spojení s § 11 odst. 7 zákona), vzhledem k požadavku na souhlas nebo návrh rady instituce však dovozujeme, že se tak opět může stát jen s jejím souhlasem či návrhem.

**[Rozhodnutí o fúzi sloučením]** V situaci, kdy je zřizovatel u všech zúčastněných institucí stejný, je vše v jeho rukou a výsledná rozhodnutí o přeměně a změně zřizovací listiny dělá všechna sám s tím, že náležitosti podle zákona jsou náležitostmi minimálními – jejich cílem je identifikace zúčastněných institucí a přesný popis jmění, které v rámci univerzální sukcese přechází. Je-li u zúčastněných institucí více zřizovatelů, je rozhodnutí o fúzi sloučením nahrazeno smlouvou o fúzi sloučením mezi zúčastněnými zřizovateli s tím, že v dohodě se rovněž určí, kdo má práva zřizovatele u nástupnické instituce (ten bude navíc mnohdy již znám, protože již dříve nástupnickou instituci zřídil) – ten pak rovněž změní ve smyslu fúze sloučením zřizovací listinu nástupnické instituce.

**[Rozhodný den]** Při fúzi sloučením musí být podle § 176 obč. zák. stanoven rozhodný den, od něhož se jednání zanikající instituce považuje z účetního hlediska za jednání uskutečněné na účet nástupnické instituce. Ke dni předcházejícímu rozhodnému dni sestaví zanikající instituce konečnou účetní závěrku. K rozhodnému dni sestaví nástupnická instituce zahajovací rozvahu. Rozhodný den se stanoví tak, aby nepředcházel den podání návrhu na zápis přeměny do veřejného rejstříku o více než dvanáct měsíců (§ 177 odst. 1 *i. f.* obč. zák.).

### K odst. 3

**[Fúze splynutím]** Zákon dnes navazuje na § 178 obč. zák. (opakuje ho), když vedle fúze sloučením podle § 11 odst. 1 a 2 zákona reguluje fúzi splynutím – tedy fúzi, kdy dochází k zániku všech (nejméně dvou) zúčastněných institucí a jejich práva přecházejí na nově zřízenou nástupnickou instituci. Z textu je zřejmé, že k tomuto procesu může dojít jak v rámci institucí zřízených jedním zřizovatelem, tak v rámci institucí zřízených více zřizovateli. Při splynutí vzniká nová instituce coby právní nástupce (jinak sloučení). Protože se jedná o univerzální sukcesí, veškerá práva a povinnosti zanikajících institucí přechází na právního nástupce a textace odstavce 3 je v tomto nadbytečná. Rozhodnutí o fúzi splynutím předpokládá rozhodnutí o zrušení instituce bez právního nástupce, nicméně všechny tyto kroky mohou být obsaženy v jednom rozhodnutí zřizovatele, resp. zřizovatelů, tedy např. i ve smlouvě o fúzi splynutím.

Ač zákon normuje o „sloučení“, ve skutečnosti se jedná o „fúzi sloučením“, a tedy i rozhodnutí zřizovatele je rozhodnutím o fúzi sloučením.

### K odst. 4

**[Vliv rady instituce na rozhodnutí o fúzi splynutím]** Kompetence rozhodnout o přeměně náleží jen do rukou zřizovatele, což je dáno podstatou instituce coby veřejného ústavu. Zákon přesto obsahuje pravidlo, že k tomuto rozhodnutí potřebuje zřizovatel přechozí souhlas nebo návrh rady instituce (institucí), což působí trochu překvapivě, protože se zřizovatel zákonem omezuje jednáním vnitřními orgány toho, koho zřídil. Obdobné pravidlo však platí rovněž pro zrušení instituce s likvidací. Máme za to, že toto pravidlo nelze vyloučit a je projevem určité personální složky, která běžný ústav odlišuje např. od

nadačního fondu, což vidíme také např. ve volbě členů rady výzkumnými pracovníky – do nadačního základu instituce se tak vkládá demokratický prvek volby. Máme proto za to, že bez souhlasu či návrhu rady k přeměně nedojde a zřizovatel není oprávněn o ní rozhodnout.

Zřizovatel, který rozhodl o přeměně, může rozhodnutí změnit, dokud se přeměna nestane účinnou (§ 175 odst. 1 obč. zák. ve spojení s § 11 odst. 7 zákona), vzhledem k požadavku na souhlas nebo návrh rady instituce však dovozujeme, že se tak opět může stát jen s jejím souhlasem či návrhem.

**[Rozhodnutí o fúzi splynutím]** V situaci, kdy je zřizovatel u všech zúčastněných institucí stejný, je vše v jeho rukou a výsledná rozhodnutí o přeměně a změně zřizovací listiny dělá všechna sám s tím, že náležitosti podle zákona jsou náležitostmi minimálními – jejich cílem je identifikace zúčastněných institucí a přesný popis jmění, které v rámci univerzální sukcese přechází. Je-li u zúčastněných institucí více zřizovatelů, je rozhodnutí o fúzi splynutím nahrazeno smlouvou o fúzi splynutím mezi zúčastněnými zřizovateli s tím, že v dohodě se rovněž určí, kdo má práva zřizovatele u nástupnické instituce (ten bude navíc mnohdy již znám, protože již dříve nástupnickou instituci zřídil) – ten pak rovněž změní ve smyslu fúze splynutím zřizovací listinu nástupnické instituce.

**[Rozhodný den]** Při fúzi splynutím musí být podle § 176 obč. zák. stanoven rozhodný den, od něhož se jednání zanikající instituce považuje z účetního hlediska za jednání uskutečněné na účet nástupnické instituce. Ke dni předcházejícímu rozhodnému dni sestaví zanikající instituce konečnou účetní závěrku. K rozhodnému dni sestaví nástupnická instituce zahajovací rozvahu. Rozhodný den se stanoví tak, aby nepředcházel den podání návrhu na zápis přeměny do veřejného rejstříku o více než dvanáct měsíců (§ 177 odst. 1 *i. f.* obč. zák.).

## K odst. 5

**[Možná rozdělení]** Zákon dnes částečně navazuje na § 179 obč. zák. a reguluje rozdělení. Z textace zákona je zjevná její zastaralost ve vztahu k dnešním možnostem rozdělení podle občanského zákoníku, nicméně máme za to, že text zákona umožňuje tyto formy rozdělení:

- rozdělení rozštěpením, kdy původní instituce zaniká, a právními sukcesory jsou nově založené instituce [§ 179 odst. 1 věta první a odst. 2 písm. b) obč. zák.],
- rozdělení sloučením, kdy původní instituce zaniká, a právními sukcesory jsou jiné existující instituce, do nichž se jmění zanikající instituce slučuje [§ 179 odst. 1 věta druhá a odst. 2 písm. a) obč. zák.].

Závěru o možnosti využití rozdělení sloučením podle našeho názoru nebrání ani nepřesná textace § 11 odst. 6 poslední věta, která normuje o „vydání“ zřizovací listiny – vydáním chápeme jak vydání nové při vzniku nástupnické instituce, tak její změnu při rozdělení sloučením do jiné existující instituce. Dovožujeme dále, že ačkoliv to zákon výslovně neupravuje, nebrání se tomu, aby rozdělení sloučením proběhlo i mezi institucemi zřízenými více zřizovateli, tedy aby došlo např. k situaci, že instituce A se rozdělí sloučením s právním nástupcem A1 (stejný zřizovatel) a B (jiný zřizovatel) – v takovém případě se podle našeho názoru vyhotoví dohoda o rozdělení sloučením, jak ji analogicky předpokládá § 11 odst. 2.

**[Rozsah přechodu majetku]** Protože se jedná o univerzální sukcesí, veškerá práva a povinnosti zanikajících institucí přechází na právního nástupce a textace odstavce 5 je